

لا در محمد "قادر قوي"

ميان قائم الدين فقير شر جو چونك كلام

لا در محمد خان
بلوچ

مقام فقير علامه حيدر شر كودڑو ۶ ميان قائم الدين فقير شر

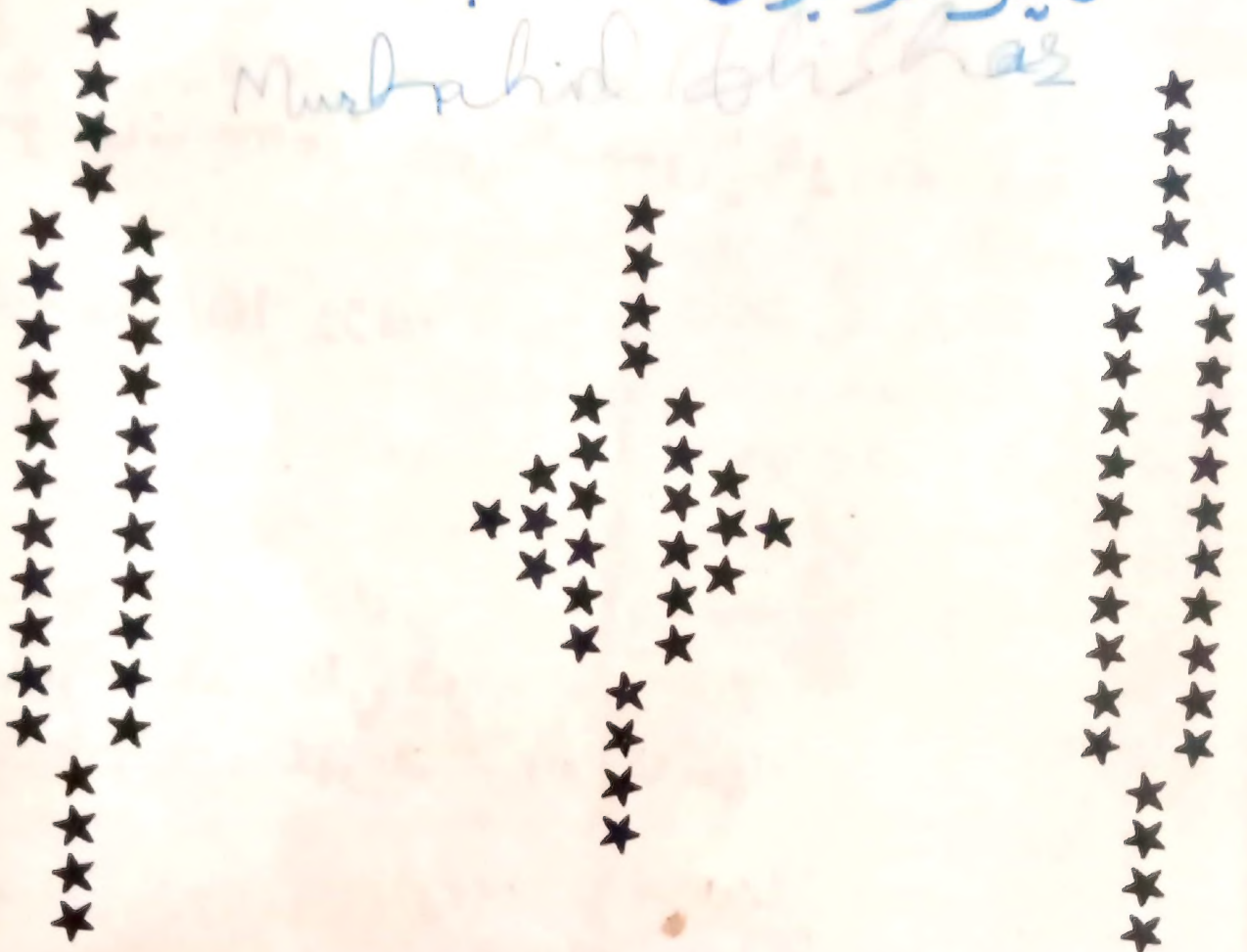
مياں سلطان فقير شلام حيدر شر كودڑو الكيدمي

"قائم قوي"

میان قائم الدین فقیر شو جو چوند کلام

میں موجوں کتاب دی میں یوں ہے

سہیڑینڈر: وفا نواز علی شو

مرتب:- محسن علی "محسن" شو

چھانڈینڈر:- فقیر غلام حیدر شو گودڑیہ اڈکیدی

مینگوہو فقیر شو
تعلقہ مہرواہ ضلع خیرپور

چوڙائيءَ جو سال سيپٽمبر ۱۹۹۱ء

ڪاٺيون تعداد هڪ هزار

سهيڙيندڙ: وفا نواز علي شر

مرتب: محسن علي "محسن" شر

قيمت ۱۵/- روپيا

بلغ جو هنڌ:-

فقير ساعت علي شر

پوسٽ آفيس مينگهو فقير شر واپه ٺري ميرواه

ميان قائم الدين فقير شر جو هي چونڊ ڪلام
" غلام حيدر فقير شر گودڙي اڻڪيڊميءَ طرفان "
هنڌ: جاک، ٺٽي، ميرپورخاص جيڪب آباد مان ڇپائي
ڳوٺ مينگهو فقير شر مان پڌرو ڪيو.

’قائم‘ مرشد قزب ڪيو آھ - محبت مچ مچاين ٿي

اوپر کان اڀرڻ وارو سج هر رڌا روشني جا ڪرڻا زمين ڏانهن موڪلي ٿو ۽ سندس روشني هر هڪ کي فطرتاً ئي ڏيکاري ٿي.

سج - ڌرتيءَ تي پيدا ڪيل انساني وڃا حدون - تقسيمون - فرق ۽ ورهاڱا ليکي ٿي ڪونه. هن جي روشني هر هڪ لاءِ برابر آهي. اهڙي طرح جڏهن به ڪو وزن وارو صاحب پنهنجي اندر جي روشني کي نروار ڪرڻ چاهيندو آهي ته پوءِ اها روشني لفظن جو روپ وٺي شاعري جي صورت ۾ ساري عالم کي روشن ڪندي آهي.

جڏهن قائم فقير محبت ۽ سلوڪ جي وات کان لائڪهائو ٿيو ته سندس اندر جي لات شعرن جي روپ ۾ نروار ٿي. اها وات گهڙي هئي سائين سچل! ۽ سائين قائم فقير به اها روايت ٺاهي ۽ مرشد جي قدمن جي نشانن تي هلندي شاعري به ڪيترين زبانن ۾ ڪيائين - جهڙوڪ :- سنڌي - سرائڪي - اردو - پنجابي - فارسي وغيره ۽ جا بجا قرآن جون آيتون ۽ عربي مثال به شعرن ۾ موتين وانگر جڙيائين. جنهن مان سندس علم و فضل - زبانن تي مهارت ۽ شاعري مرتبه جي خبر پوي ٿي.

فقيري سلسلي جي جنهن خاندان سان سندس تعلق هيو، ان ۾ سلوڪ ۽ وزن جا ڇاڻو پيدا ٿيندا رهيا آهن ۽ اهو سلسلو پيو هلي - فقير غلام حيدر گودڙي رح کان وفا ٿاين.

قائم فقير شاعريءَ جي ڪيترين ئي صنفن تي شعر چيو آهي - جهڙوڪ :- حمد، مولود شريف، منقبت، ٽيهه اڪري، ڪافي وغيره. قائم فقير جي شاعري ۾ زبان تي هڪڙو جذبن جي سچائي،

عقيدت ۽ محبت، ٻڌل دل جو اخلاص، شعر جي جوڙجڪ جو علم،
الفاظن جو ذخيره ۽ انهن جو وقتائتو استعمال پوري جوين تي نظر
ٿو اچي.

اهلييت رسول پاڪ جي محبت ۽ عقيدت قائم فقير جو
مسلم هيو. خاص طور تي حضرت علي ۽ حيدر ڪرار سان سنڌي
محبت ۽ عقيدت بي مثال هئي. جنهن جو اظهار هن هر رنگ ۽ هر
زبان ۾ دل کولي ڪيو آهي.

جس هجي اسان جي نوجوان وفا علي نواز شر کي جيڪو
پنهنجي مشڪل ۽ مصروف زندگي مان وقت ڪڍي اڃان تائين ادب
سان نينهن ڏيکاري ٿو. سندس هم پيشه هجڻ جي ذاتي سان مونکي
حيرت آهي ته وفا ايترو وقت ڪٿان ٿو آڻي جو اڃان شعر ۽ ادب
سان وفا ڪندو هيو اچي. رب پاڪ کيس اڃان به وڌيڪ همت ۽
صلاحيت ڏيندو. اهڙن همراهن جو وجود ئي آهي جيڪو ادب ۽
شعر جي لات کي اجهامڻ نه ٿو ڏي.

هن ڪتاب جي پڙهڻ سان نه صرف ايمان ۾ اضافو ٿيندو
پر اندر جي اڄ به لهندي، فقير جي شاعري عقيدت، سچائي، خلوص
محبت ۽ نهاڻائي جو هڪ خزانو آهي ۽ اوهان جي اڳيان آهي.

ڪروڙين سر هجن قائم، ڪيان سڀ يسار تون صدقي
ڪروڙين قلمن تان قرباني، ڏيان ڏهه وار ڏهه ڏهه

محمد اعجاز حسين

قائم سر قربان سچي تئون جان صدق سڄو واري ڙي

میان قائم الدین فقیر شر

مختصر تعارف

ڳوٺ مينگهو فقير شر تعلقه ميرواه ضلع خيرپور ۾ اڄ کان تقريبن ۱۹۷ ورهيه اڳ فقير غلام حيدر شر ”گودڙيو“ عليہ رحمۃ ٿيو ۽ ۱۱۶ ورهيه اڳ وفات ڪيائين.

فقير غلام حيدر شر گودڙيو جو ذڪر سال ۱۹۶۰ع ۾ ڪتاب ”ديوان فقير غلام حيدر شر“ ۽ ۱۹۸۳ع ۾ فقير غلام حيدر شر گودڙيو ائڪيڊميءَ طرفان ڇپرايل ڪتاب ”گودڙيو جي گونج“ ۾ تفصيل سان اچي چڪو آهي ۽ ٻي ”گودڙيو جي گونج“ ۾ فقير قائم الدین شر جن جو مختصر ذڪر به اچي چڪو آهي.

فقير غلام حيدر شر گودڙيو کي ست پٽ هئا. جن جا نالا هئا:-
۱- مينگهو فقير شر ۲- علي مراد فقير ۳- دين محمد فقير ۴- در محمد فقير ۵- خداداد فقير ۶- ڳوٺر فقير ۽ غلام نهي فقير.
میان قائم الدین فقير، فقير غلام حيدر گودڙيو جي وڏي فرزند مينگهو فقير جو ٻيو نمبر پٽ هيو.

فقير غلام حيدر گودڙيو ۱۲۹۶ھ ۾ وفات ڪئي ۽ سندس وڏو فرزند مينگو فقير گادي ڌڻي ٿيو. ۽ ۱۳۱۳ھ يعني اڄ کان ۹۹ سال اڳ وفات ڪيائون. مينگهو فقير جي وفات بعد سندس فرزند فقير غلام شاه غازيءَ کي ڀڳ بتراڻي ويئي. هن غازي مرد به ۷۷ ورهين جي عمر ۾ اڄ کان ۷۷ سال اڳ وفات ڪئي. فقير غلام شاه غازيءَ

جي وفات کان اڳ ئي فقير قائم الدين وفات ڪري چڪو هيو. جنهن ڪري غلام شاه فقير بعد سندس ٽيون نمبر ڀاءُ مراد علي فقير گادي ڏئي ٿيو جو غلام شاه فقير کي نرين اولاد نه هيو.

مٿي ذڪر ڪيل ٿوري تفصيل جو مقصد اهو آهي ته قائم الدين فقير جي تاريخ ولادت ۽ وفات ناڻاڻا آهي پر مٿين احوال مان معلوم ٿئي ٿو ته فقير صاحب ميان قائم الدين فقير اڄ کان اٽڪل هڪ سئو ٽيهه ورهيه اڳ ڄائو هيو ۽ اڄ کان اٽڪل اسي پنجاسي سال اڳ وفات ڪيائون.

قائم الدين فقير دستار بند عالم هيو. سنڌي عربي ۽ فارسي تي ڪين عبور حاصل هو. لاثاني حڪيم پڻ هئا. سندن شاعري سنڌي. سرائيڪي فارسي ۽ اردو تي مشتمل آهي. سندن شاعري ۾ سه حرفي (ٽيهه اڪري) مناقبه سنڌي اردو ۾ چيا اٿن جيڪي موتين جي مالها وانگر سهڻن لفظن ۾ پوئل آهي ۽ هر هڪ اهل علم جي دل وري وري پئي پڙهڻ ۽ ٻڌڻ گهرندي. اهڙي طرح سندن شاعريءَ مان فقير جي علمي لياقت جي ڀروڙ پوي ٿي.

فقير قائم الدين جي شاعري جملہ شاعرانه خوبين سان سرشار نظر اچي ٿي. فقير جي شاعريءَ ۾ وحدت الوجود جا ذڪر نمايان نظر اچن ٿا ۽ گڏوگڏ مجازي محبت جا منڙا ٻول ۽ ورهه جا ورلاپ به موجود آهن. فقير صاحب جي شاعريءَ ۾ حمد - مولود شريف - مناقبه - ڪلام - سه حرفي - ڪافي - غزل ۽ مناجات اچي وڃن ٿا.

فقير صاحب جي ڪلام ۾ لفظن جي بيمثال بيهڪ ۽ چٽاوت ايتري ته هڪي ۽ پختي آهي جو هر پڙهندڙ ان مان روحاني سرور ۽ قلبي سکون حاصل ڪري سگهي ٿو. سندس سهڻي شاعري سنڌي ادب لاءِ انمول تحفو آهي.

ساراه ڪيان ستار جي تعريف رب جبار جي
 قادر ڏکي ڪلتار جي صانع سموات و زمين
 خلق ڪيو جنهن خير البشر والي امر شافع حشر
 معراج تنهنجو ٿيو حشر بالا صدر عرش برين
 قرآن ۾ قادر ثنا واليل ياسين و اضحيٰ گفته است رب العالمين
 عاصين ستو آهي اجهو واهر و سيلو ولهڻ جو
 توڙون گنهگارن تڪير شافع شفيع المذنبين
 سيد سجي جاسر بسر آهن معجزه مشهور تر
 انگشت آن شق القمر سالار سيد المرسلين
 اصحاب تنهنجا سڀ سچا چارئي ڌرا درگاهه جا
 پيارا رسول الله جا آهن خاص خلفائي راشدين
 صديق صاحب يار هو سنگتي سو منجهه غار هو
 داور نبي ڏاڏار هو چون جلوه مه روشن جبين
 عادل عمر هروبي رياء عثمان غني ڪان حيا
 مولا علي مشڪل ڪشا آهي امير المؤمنين
 پس پاڪ پيارا پنجتن لولاڪ ڀر ڏس شان تن
 عرشان لڏي چادر مٿن سردار صاحب اجمعين
 اهو وصي مصطفيٰ يعني علي المرتضيٰ
 زوجہ بنتول پارسا هل اتي شانس بيبين
 حضرت حسن مه مجتبيٰ شبير شهداء ڪربلا
 در روز محشر زوشنا آن رحمت اللعالمين
 همگين هم ڪيو مبتلا شاکر شکر صابر بلا
 يعني امام الانبياء شاه زين العابدين
 پائر امام متقي جعفر جلي ڪاظم ولي
 موسيٰ رضا مثل علي آن سيدي سالار دين
 محمد تقی اسوري نقی مهدي و عسکر مبتدي

مخزن علوم سرمدي هادي هدا للمتقين
چاچا محمد مصطفيٰ عباس حمزه با وفا
سرور مٿان هاسر فدا رحمت بر ايشان راحمين
فاني عمر جو فڪر ڪر ذاتي خدا جو ذڪر ڪر
شب و روز رب جو شڪر ڪر دنيا و مافيهادرين
هي جڳ ڇڏي ٿيندين جدا ويندي ڪندو ناهين الوداع
سنسار سارو ٿي فنا خوانده سبق علم اليقين
قائم مٿي ڪو ڪرم ڪر راحم ثنا گورحم ڪر
منهنجا گناهه سڀ بخش ڪر هستي غفور الراحمين

بارک الله تعاليٰ لنا ولكم وتقبل الله لنا ولكم
ولسائر المسلمين اجمعين انه تعاليٰ
جواد كريم ملك بره رب الرؤف الرحيم

مولود شريف

مدني آء سٽي سيدا - اچ احمد عربي ڄام ميان
توڪي مقام مليو محمودا، پيغمبر پينام لڳا - تون آهين ڪل جو امام ميان
اولي العزم منجهه مڪشور مرسل سڀ گهرن تو شاه .. شفا ڏي عاصمين پي انعام ميان
وعدو ٿيو ولسون جو - واحد تو تي عطا آب عزت اڪرام ميان
قائم سان منجهه قبر مڪشور - پلو ڪندو اچي پال، پلا ٿئي ڪلمون ڪلام ميان

نرگس زين سپاه سچو دي ناز ڀري نـروار ڏونهين
 ڪاڪل سنبھل خجل ڪريندي مشڪ ختن تاتار ڏونهين
 مزگان تير ڪمانان ابرو خاص خنجر تلوار ڏونهين
 نال عشاقان ڪرن اڙائي سڀني وچ سٽڪار ڏونهين
 قاصت سر و صنوبر طولي غنچه دهن گلزار ڏونهين
 لب مرجان يا لعل بدخشان خنده شڪر گفتار ڏونهين
 چنچل چال ڪيتي شرمندي فيل ڪپڪ رفتار ڏونهين
 شمس قمر قربان ٿيون واھ صدق صدق عد بار ڏونهين
 شوق شير شير دا شامل دوست ميڪون درڪار ڏونهين
 حسن حسين حمايت ميڙي مولا دي مختيار ڏونهين
 ”قائم“ حامي وچ حشر دي نبي علي سردار ڏونهين

ڪڍي ڪانگل تو ڏيان جيءُ بڪيون جپرو
 ويهي ڪاءُ ولايت ۾ جتي دوستن جو ڏيرو
 ڀڄن مان بهريت مان ڀڄن ڀري پيرو
 قتل هي ڪهڙو ”قائم“ قرباني ٿيو.

راڻا سياطا ميندرا ڪامل اڄ ڪاهي
 مهڻا جي مومل جا لعل چڙ لاهي
 مومل ماندي ماڙئين ورونهين ناهي
 ٺڪر اڄ ناهي ”قائم“ ڪنور ڪاڪ جا.

ڪاڪيون ڪامل ڪاڪ ڪئي سويدي سڻائي
 ولسوف يعطڪ راڪ فترضي - ٿي سيد سڻائي
 ڪنڊو بهار ڪڇين جا مرسيل مڙيائي
 لائق لهرائي ”قائم“ ڪاوڙ ڪاڪ تون

تيهه اكري

در شان حضرت عالي عليه السلام

- الف :- آ افلاک انا فتحنا جو خر علي ۴
انما اکمل، اکابر، اطهر و انور علي ۴
- ب :- آهي باطن بقا جو بوالحسن باب العلم
بدر بربر ۴ بهادر بي مثل برتر علي ۴
- ت :- کيا تابع تيمامي تحت ظهور و بوترا ب
توت کيو تاراج تپرستان جو تکبر علي ۴
- ث :- کرب ثابت ثنا ثواب آهي ثقلين ۴
ثاقب النجم، النور جو ثاني بهيغدير علي ۴
- ج :- جانب جيء جو جائي مصطفي جو مرتضي
جنهن جيئو بيو، ناهم جگه ۴ کيو خدا جابر علي ۴
- ح :- حبيب الله آه حيدر حفاظت دين جي
خدا خوشنود، خوشتر، خاص و ت خير البشر
- خ :- خوب تر خالق اڳيان خورشيد دين خاور علي ۴
دلگيرن جو داور دائما دارين ۴
- د :- دادگر، داناء، دريا، دين حق دفتر علي ۴
ذ :- آه ذوالجود ذاکر ذوالعلي و ت ذوالجلال
- ذوالعزم ۴ ذوالعلم آه ذ ت حق ذاکر علي ۴
- ر :- رباني رمز روح روح مصطفي
رحم کندر، رهنما، آه، راه حق رهبر علي ۴
- ز :- کثر زيار توڙي زير سان کيائين زبردست
زال - رستم کان زياده زور زوراور علي ۴

- س :- آھم سالار سيد مومنن سپهتي سندو
سلطنت منجر جو سائين ساقيء ڪوٽر عليء
- ش :- آء شمس الضحلي بابا سندو شير و شير
شاهه نجف شير خدا منجه شاطر عليء
- ص :- صاحب صف شڪن صاحب صداقت جو ڌڻي
صبيح صادق دين جو صوبو صفي صابر عليء
- ض :- ڪيو ضايع ضلالت ضرب سان اهل - ضلال
ضرب ضارب تيغ سان مضطر ڪيا ڪافر، عليء
- ط :- ڪٿي طاها ڌڻي طغيان جي طاقت تمام
طبع طلعت پاڪ طينت طيب و طاهر عليء
- ظ :- ظهور و ظل سبھان الذي اسري سندو
ظلم - ظلمت - جهل - ظالم ويا ٿيو ظاهر عليء
- ع :- عالم علم جو عربيء جو عزادو عليء
عيب هوش - عالم - امت عاصين آڌر عليء
- غ :- آ غمخوار پيغمبر جو غازي غضنفر
منجهه فزوه غازي ڪيو غابو ڪفر باهر عليء
- ف :- فتح فتاح ڏانهن فياض فائض ڪي ملي
فيض مندي - فتحيابي فخر دين مشفق عليء
- ق :- آء قرآن قابل جو قدر مقدور آھ
قبلهء عالم قبا قربت ڪرين قادر عليء
- ڪ :- جرئت ڪفر ڪافر جي ڪڍي ڪيهر ڪرار
ڪرم درياء ڪرامت جو ڪڪر مقرر عليء
- ل :- آء لچيال لائق لم يزل جو لاڏلو
لانتلي لاسيف راجي هٿ لوي لشڪر عليء
- م :- چيو ”من ڪنت مولا“ مرتضيٰ ڪي مصطفيٰ
ملڪ جو مالڪ ٿيو موابي مظهر نر عليء
- ن :- آء نائب نبيء جو نور نوري نامدار
ناقصن ڪي نوازيندڙ نهي ناصر عليء

- و :- وصي وارث وسيلو والي ولايت والضحيل
 وه وسيلو واهرو ورنهم ولهين واهر علي ۴
 ه :- هدا للمتقين هادي هدايت مهتدي
 هم وجود وهم نفس همراز پيغمبر علي ۴
 ل :- آء لاريب لاثاني نبيء جو لاڏلو
 چٽ ڏٺي لولاڪ نما لا مثل برتر علي ۴
 ۵ :- ايزد جو اسد اڪبر اميرالمومنين
 الاهمء والقول آهم مصطفىي مظهر علي ۴
 ي :- يگانو يڪ وجود و يار ياور سان نبي ۴
 يا علي يعني وصي آء هار پيغمبر علي ۴
 سيدا سبط سوال منهنجو مرتضيٰ مشڪل ڪشا
 ڪر مدد ڪونين ڪامل ننگ پرور يا علي ۴
 خوف خطرا خام خيالي ڏور ڪر ڏک ڏيل جا
 درد مندن جي دوا در مان داور يا علي ۴
 عرض سبط مسڪين جو بهر حسين حيدر ڪرار
 جهل ظالم نفس جي کان منجهم نظر ڌر يا علي ۴
 واسطي الله جي دارين ۾ ٿيء دستگير
 امن ايمان امن تنهنجو تابه مهشور يا علي ۴
 دست دامن ۾ وڌو "قائم" قوي مهڪم ڪري
 جان ڪني جي وقت وائي ڪلمو ٿئي واهر علي ۴

ڪلام

مست و مست قلندر لال - ناميان نوري هئين ننگ پال
 عشق الله دا ڪر امدادي - هٿئون حيدر ڏي تون حال
 ڪوجهي ڪلمي مئين بدڪاري - اڀڻان ڪر تون قرب ڪمال
 عيب افعال نه ڏيڪ اساڏي - پلا پلائي ڪر تون پال
 ڪوثر جام پلاوين ساقي - جذبه قائم جوش جلال

کلام (۱)

مرشد مسند تنهنجي قائم قيامت تائين
دوست درازي دابر - حامي هادي حيدر
بندتن تنهنجي پاڪر - سيد توسان ساڻين
نظر محمد مرسل ساڻي - صاحب دلدل
معاف ڪري سڀ مشڪل عرض قبول ڪيائين
يار پري پاڻهيئي - اڻڻ اسان جي هاڻي
جاني جواني ماڻين - حاضر ناظر جاڻين
قائم تنهنجي ڪلنگي - رمز رلايو رنگي
ننگ پالڻ هي ننگي - ٺاهه برهه جو ٺاهين -

کلام (۲)

واه واہ نينگر تيڙي ياري - تيڙي ياري هئي بره بهاري
ملي يار ٿيو فسخواري - مئين صدق صدق بهاري
ڪاء داڻا جو عذر ڏيوئي - وچون بهشتان آپ ٿوئي
هر جام جلال بهتوئي - هئي سات بره دي بهاري -
جيون نال حلاج هلائي - شاه شمس دي ڪاڙي ڪلائي
سر صوفي دا نيزي چڙهيئي - ڪيتي شاه حسين سوار ي
ديوليا ترسي مئين ترڻ نه ڏيسان - گهن گهوڙي دي واڳ جهليسان
ٻانهان ٻڌڪي مئين عرض ڪريسان - تيڙا زور ڦريمان دي زاري -
سرخي سيد ايمان سر لائي - تيڙي نيطان دي دوز نرالي
ڪيکي آون خچر خالي - ڏيندي ابر و سيف او لاري -
مئي بهگڻ تيڙي هي ٻولي - چند جان ڪران مئين گهولي
تيڙي گوليان دي هان مئين گولي - پاوان پاند گچي ڳل ڳاري -
ڪر قائم سر قرباني - چند جان صدق هماني
مليا شاه درزاي جاني - آوين دوست ڏيوين دلداري -

ڪلام (۳)

علي حق حيدر اچي ڪوٽ خير - ٻڌي سوال سائل آج وڃي ڪون ڪر
توريءَ ٺاهه ترهو وسايو واپس جو - توکي حال معلوم ننگي ننگ پرور
منجهون مهر مڙمت ڏيو جار وحدت - ڪري پر پيار يو ساقِي حوض ڪوٽر
هادي هل اٿي ۾ لائق لائق ۾ - شهنشاهه اعليٰ ڪيو تنهنجو شان قادر
قائم دست دائم وڌو آهه مڪرم - ڏيو ذوق ذاتي سيد سراسر

ڪلام (۴)

منهنجي مارن جا ٿرن تي ڏاڏا - برپتن پاڻان - ساهه سيباڻان
پلپل پڪاران تن من تنواران - سانگين سنپاران - اڌڪرا وراڻان
ويءَ وسنن واپار - گاهن جا گلزار - چارن ڏي ڌنار - پڪر پا پاڻا
پنوهارن منجهه پچار - گويا هي گفتار - مارو ميل ستار - الله اونساڻا
سانگي مون سردار - پنوهارن منجهه پچار - قائم ڪر ٻڌار ڏوڪي ڏاڏاڻا

ڪافي (۵)

اٿي عشق عجب اسرار چڙهي ڏي حرص هوئي -
تار ڪڏهي تو حيد ۾ - هر نعر و نينهن ننگ
هي جوان ڪٿي هل جنگ - اٿي پوءِ صلح صفائي -
سولي تي منصور ڪي - عشق ڪيو اظهار
هڻي نعر و نينهن نروار - اچي جنهن رمز لائي -
دوست بنا دارين ۾ - اٿي پيو سڀ ڪوڙ قصور
هڪ محب رکين منظور - وڃي ٿي هيءَ عمر اجائي -
قائم قول ڪريم ڪيو - آهي سخن سچي سردار
ويهي ڪين وسار - پلي ڪئي آهه پال پلائي -

فارسي غزل

وردست در زبانم نام علي علي - شب روز ثنا خوانم نام علي علي
 من گفتمت مرسل مولائي مومنان را - رهبر و سليم دایم نام علي علي
 بشکست در خيبر بازوئي عمر و انتر - آن شاه شهه شاهانم نام علي علي
 کون و مکان نه دایم کس رابجر علي - روز حشر عنمانم نام علي علي
 قائم غلام قنبر - قنبر غلام حيدر - قربان تن و جانم نام علي علي

کلام (۶)

بهنجو پياڻ سڃاڻ - وڃي ٿي هيءَ ويل وهائي
 ملڪن ٿي سجدا ڪيا - تو کي سهمين سلام
 اها مرد پروڙج مام - آهين تون عين آريائي -
 وڌن اقرب ويجهڙو - اهو عشق ڏنو اهيان
 سڀي پنهل آهين پياڻ - سمجه هيءَ ڳالھ سڃاڻي -
 وفي الغنكم سمجه اشارو - تو ۾ حج حضور
 آهين نورن اعلي نور - سڃڻ جي پياڻ سڃاڻي -
 قائم ڪيف ڪلال جو - ٿيو آهه نينهن نشو واد
 تون ته سمجه سڏن سچار - يار ڪيڻي جا قالوءَ ڪهاڻي -

کافي روپ سارنگ

دم دم ڏس ڏيڍار - تو ۾ سر آهي سارو -
 وهو معكم تنهنجو تو ۾ - عاشق ڪر اعتبار
 سر سوليءَ تي ڏي سينگاري - انا الحق اظهار
 قائم دایم آهي دایر - وڃي نه چاڻج وار -

ڪلام (۷)

ڪري حملو حسن آيو نسنڱ نروار وه وه وه
خنجر پيڪان جيئن پنبليون چشم چپڪار ڇهم ڇهم ڇهم

ڪمان - قوس قزح آه ابرو شمشير ايراني
چڙهي آه فوج دوراني دلي دهڪار ده ده ده

لکين لقمان افلاطون ٿيا حيرت ۾ حيرانا
ڪيئي داناءِ ديوانا حسن بازار قهم قهم قهم
ڪاڪل ڪلنگي زلف زنگي هڻي پاڻ جن دل ٻنگي
ٻهري جنسار سڀ جنگي تفنگ تسلاوار ٺهه ٺهه ٺهه

ڪري جلوو آيو جاني - ڪرڻ مشتاق قرباني
عجب لب لعل مرجاني - شڪر گفتار شه شه شه

ڪروڙين سر هجن قائم ڪيان سڀ يار تون صدقي
ڪوڙين قدمن تان قرباني - ڏيان ڏهه وار ڏهه ڏهه ڏهه

ڪلام (۸)

ڏي خبر خاطي ادا ٻانڌي پرين جي ٻار جي

توسان جڏهن ياري رکيم - سر خلق جي خواري ڪنيم
ماڻهن ملايت ڏک ڏنم - هيءَ جاءِ ٺاهي تڪرار جي

توريءَ نه ٿي جيئي مري - ڳڻتيءَ ڳاراڻي ۾ ڳري
وهلو اچي واهر ڪري - آءٌ مل منا منار جي

دل درد جون دانهون سڻي - وهلو ايندا واڳون ڪڍي
هي هوت ويا هيئنڙي هڻي - آهيان ٻڌي پيرن جي

قائم سري قربان ڪيان - ڏهه سر هجن تان پي ڏيان
هڪ ٻرت پيالو ڏي پيان - حب حيدر ڪرار جي

ڪافي

رخ تنهنجي روشن ڪيو جلوه ڪلام الله جو
وصف ياسين والضحى آه شان شانع شاه جو
زلف يا واليل يا ظلمات يا سنبل چوان
ابرو قلاب قوسين او ادنيل منهن منور ماه جو
چشم مازاغ البصر الف قد يا سرو قام
ڪيو ظهورو تو اچي خالص خليل الله جو
گفت موسي رب انبي لن تراني شد جواب
ٿيو ڏسو معراج مرسل روبرو الله جو
ناه طاقت توکي قائم هن ثنا تعريف جي
احد احمد هڪ ڏسو آهي قسم الله جو

ڪافي

تن مارن لشڙي عمر ماندي منڌ مري
راتيو ڏينهان رڙي ڳوڙهن ڳاٽ پري
مارن ريء جا ماندي - قيد ڪري تو آندي
هڪر ٿيان هڪڪاندي - سانگين ريء نه سري
عمر اباڻا ايندا - ورتيون نال ويندا
بديون سڀ بخشيندا - ٿورو قرب ڪري
موڪل ڏي ملڪ وچان - ماڙيچن سان ملان
حاڪم لاهه هٿان - ڏس تون ڏيان ڌري
قائم جن جي گولي - ٻانهپ تن سان ٻولي
لنڻه لنڻه آه نولي - ڀرت پنهورن پري

ڪافي

ڪري موڳي مڪر ٿي مڙ - اٿي ڪوڙا دنيا جا دم
 نـدوريءَ نـمـرود تـڙايو - بهشت جيئن شـداد جوڙايو
 توڙي جام جوڙيو جم جم
 دنيا دقيما نوس نـوايا - ڦريل ڪيئي فرعون پـوڙايا
 توڙي هئا حاڪم
 ڪوڙي ڀولي ڀڙوي آهي - هلي نه ڪنهن سان توڙ نـباهي
 ڪري ڪيها ڪميني ڪم
 خطرا خام وڃائي خالي ٿي مست المست مـوالي
 ڇڏ ڪوڙ ڪڍي "قائم"

ڪافي روپ ڪوهياري

ڏني پنهل پـانـهن سـيرانـدي - ڪندو پاڻي پوري پاندي
 ڪالهه قالوءَ جا قول ڪيا ٿي - بهڳڻ سان جي ٻول ٻڌا ٿي
 جانب توکان ڪين جدا ٿي - منڌ مٿان ٿيئن تون ماندي
 ونهن اقرب عشق المايو - پيمر ڀولو پيو نا پـانـيو
 عشق الله ريءَ پند اجايو - آهي پرين جو هي پاندي
 دمدم پنهنجو دوست سڀارج - ور وچوڙو ڪين وسارج
 ڏوري ڏوري ڏونگر ڌارج - اچي هوت ڪندءِ هيڪاندي
 شاه درازي فقر فياضي - پيرنگ بره نياڻي بازي
 غور ڪندو اچي فوٽل غازي - وره کان ناهيان واندي
 ڪانڌ تنهنجي ڪي آهڪلنگي - نوري ناميو آهي ننگي
 وڳا ڏيندو رانول رنگي - چونڊي چونڊي چاندي
 لا لڳنطو ترهو "قائم" انشڪم اشارو آيم
 هولاڏس محبوب ملايم - هت ڏس امر ارادي آندي

کافي

جوڳي جانب جيءَ م - راتيو ڏينھان ٿا ڏورن ،
 موتو قبلل انت موتو - منهن مڙ کان مور نه موڙن .
 وٺي انھنڪم سمجھ اشارو - پر - چڱي ٿا پاڙن ،
 محبت جي ميدان م - منهن نه ٿا مـ موڙن .
 قائم قول قالوءَ سان - ايت السقي اورن .

کافي روپ ڪوھياري

ڪيئن ڪڇل پائين ٿيون
 ڪڇليون ڪيئن ڪمائين ٿيون
 ديدان دلير يار جون - گھوت گھورن سان گھائين ٿيون
 باؤليون ڏين بازن جيان - خون جگر جا ڪائين ٿيون
 موهي وجهن ٿيون مشتاقن کي - چشمان چوٽ چلائين ٿيون
 محبت جي ميدان منجهه - ڪوڙين قتل ڪرائين ٿيون
 قائم سر قربان ڪريان مان - ڪيئي ڪوت ڪنڀائين ٿيون
 ★ ★ ★

کافي روپ بروو

ڪوڙهي ڪمڻي ڪملي پيش پرين تو پيشي
 عمن هاڻي آهيان
 پر - پر - ٿي پاڏائين، سنگ نه ٻيو ڪو ساهيان
 جهي تيھي تنھنجي آهيان
 دوست ڊيري ويھ اچي منجهه ويڙهي، ڪندو معاف مڊايون
 جوڙ جتن جي ٺاهيان
 آءُ اچي ڏي آڌر نيٺ وھن ڪيو ليڪر، تنھنجي در تي دلير
 قائم جھڙا ڪيئي .

کلا م (۱۲)

عليء حق حيدر پيچي ڪوٽ خيبر
ٻڌي سوال سائل آجو قيد ڪون ڪر

تو ريءَ ٺاهه ترهو وسيلو ولهن جو
تو کي حال معلوم ننگي ننگ ٻرور
منجهون مهر محبت ڏيو جام وحدت

ڪري ٻر پياڙيو ساقي حوض ڪوٽر
هادي هل اتي ۾ لائق لافتي ۾
قائم دست دائم وڌو آه محڪم - ڏيو ذوق ذاتي سيد سراپر

ڪافي

لک ٿورا ڀلايون پانين ٿي - گڻن گڙيان ٿي

ڳل وچ ڪفني هٿ وچ پهوڙي - ٻرين ڪارڻ پايان ٿي
شهناشاه درازي فقر فياض - صدقي شيس نوايان ٿي
اڱڻ اسان جي آيو دابر - سرهي سيج وچايان ٿي
قائم مرشد قرب ڪيو آه - محبت مچ مچايان ٿي

ڪلام روپ سورث

ڀسي حور ڀري غلمان ٿيڻ قربان لڳي

آيو شور بازار ۾ - مصري ٿيا مستان - ڏسڻ ڪنعان لڳي
گلگون رنگ گلابي جهڙا - سوز درد سامان - نظر پريشان لڳي -
چاهه اندر لک بابل جا - هار وٽي حيران - امل انسان لڳي -
قائم ڪرتون عبرت ڪون - عشق عجب آفات - زمين آسمان لڳي -

❀❀❀ کافي ❀❀❀

دين علي ايمان علي آهي اعلیٰ افضل شان علي

طالب ٻيو نه طيب ٻڃي - ريءَ مرتضیٰ [مشڪل] ڪشا

حيدر آهه حڪم هيٺن جو - درد مندن در مان علي -

انافتـهـنا هل آتـيـا سـين ٿـسو

ترت ڪيائين تعريف توهانجي قادر منجهه قرآن علي -

ساقی ۽ ڪوثر شافع محشر قائم قرب قرار علي

عشق الله ارشاد ڪيو - پر جام ڏيو پيمان علي -

★ ★ ★ ★ ★

(۹) ڪلام

شاهه علي درياهه علي - حق هيٺن جو همراهه علي

لهمك لاهي دمڪ دمي حضرت جو همراهه علي

ترت لنگهائيندو تاب طفيلان عاصي لڳ الله علي -

توريءَ ترهو ٺاهه تڪيو ٻيو وارت ڪر ڪاواهه علي

حب گهران حسنين حمايت آهه پنجتن پشت پناهه علي -

هر جاء تنهنجو نور نظارو جاڙي ڪاڙي آهه علي

مدد مدامي ڪر مسڪينن ناميا نور نگاهه علي -

قائم ۾ ڪونين ٿسو آهه قرب ڪلام الله علي

داڙو جي ڌارين ڌارو ڌور جي درگاهه علي -

ڪلام (۱۰)

موڳا اڻي مڪار ملان مردار چوان -

نور تڪن ٿا نذر ندورا - ويٺا ڪن ويچار

انڌا آزار چوان -

مردي خور مقامي چيرا - پس پٽين جا پار

چٽيل چوڌار چوان -

قائم ڇڏئون ڪنڊڪتن جي - روهي ٿي رهوار

ننگ نروار چوان -

ڪلام (۱۱)

نام خدا نهاريو جانب جهڙي جياريو

ساقبي شراب وحدت پيالو پيري پياريو -

تنهنجي حسن لائي هولي - لنو لنو اندر لولي

گولن سندي هيءَ گولي - آتڻ اچي اُجارو -

دم دم اوهان جي دلير - آهي بادگيري ياور

فرمان آيو فذڪر ته وارث نه مون وساريو -

ڪامل قبول محمد نوري نظر محمد

نالي ڏئيءَ جي خاوند - هيءَ سائل سخي سڌاريو -

تنهنجي عشق جي علامت - ماڻهو ڏين ملامت

توريءَ قائم قيامت - طالب پنهنجي کي تاريو -

❀❀❀ ڪافي روپ بسنت ❀❀❀

باغ و بهار ڪليا گلشن سنبل سرو سمن سوسن

ٿانگر مگرو گل عباسي - سورج صورت سير سنڀاسي

چست چنڀيلي چاه چمن

زرگس نين چوان بادامي - مصري جنگي رومي شامي

مرجان چون فنڇم دهن

ڪرنو گل گلاب گلابي - خاڪي ناري بادي آبي

سوته رمز رابيل روهي روشن

قائم ڪول آهي دلچاني - هر چا حسن بسنت حقاني

سوته پاڪ پيارا پس پنڇتن

★★ ڪافي ★★

باغ و بهار ڪليا گلزار - هر جا حسن لايو هپڪار

تجمل تڪمي لائي بهاري - گل بنفشه گل گلزاري

بلبل پونشن جي پٽڪار

رنگ رابيل ريحان رسايو - گل گلاب آه سدا سوايو

سرس سچو ڪيو اڃ سينگار

سوسن سرخ سنڀيد زنگاري - واه پوشاڪ پھري پياري

واھ چھري لائي چھڪار

قائم حي قيومي هادي - واه دي عشق ڪئي آبادي

نھريون نيٺ وھن نروار

❀❀❀ ڪافي ❀❀❀

منهنجي مارن جا مڙن تي ٿاڻا - ٻر ٽپن پاڻان

ساه سيباڻا

پل پل پکاران تن من تنواران - سانگین سنپاران
اکر اورا طا
ويء وسنئن ولهار گاهن جاگلزار - چارن قن دنار
پهڪر پا با طا
پنوهان منجهه پچار گویا هيء گفتار - مارو میل ستار
الله او زنا طا
سانگي مون سردار پنوهان منجهه پچار - قائم قربدار
ڏو ٿي ڏا ڏا طا

کلام روپ سورث

تنهنجي حسن ڪيا حيران سوين سلطان چوان
غب غب ۾ جيئن غرق سڪندر - يوسف منجهه ڪنعان
مصر زندان چوان
ادهم ابراهيم ڇڏيو هو - سارو سڀ سامان
تنبو تولان چوان
پير بزرگ شيخ مشائخ - ڪوڙين منجهه ڪفران
مثل صغان چوان
هد هد حيرت ۾ ڏس آندو - مستر سليممان
صبا ايران چوان
ملڪ فلڪ سڀ ٿيا سلامي - باري بره بيان
زمين آسمان چوان
دم دم دلبر جي ٿيا در تي - جن ملڪ انسان
قائم قربان چوان

کلام (۱۸)

خوني خنجر دیدان دلبر ڪيفي ڪن ڪلور

مر نيندا ميدان بهادر - مرط ڪندا منظور ميان -
 سوريءَ تي سر سورهي ڏيندا - مرد جيئن منصور ميان -
 ڪر بل م جيئن قتل ڪرائي شاه حسين حضور ميان -
 مرد ڪيو معراج منصور - نورن اعليٰ نور ميان -
 عشق موج عطار تي آئي - برهم ڪري ڀرپور ميان -
 سرمه جو ڪيئن سبس ڪتايو - ديدن هي دستور ميان -
 قائم ڪيف ڪلال پياري - مست ڪيو مخمور ميان -
 نينهن نشو نروار ڪري پوءِ - ورهم نيا وهلور ميان -

(ڪلام)

عشق جي اوڙاهه مر سر اچلي ٿي سرخو -
 دم دم پسين ديدار تون - آهي رمز روح رو برو -
 منصور سوريءَ تي چڙهي - وهه مرد ڏس معراج ڪيو -
 وافي انفس ڪم چڙهي - آهي نبض تو ۾ فن ڪرو -
 انا احمد بلا ميهي - سخن ڪيو سرور سچي -
 بسم الله و الحمد لله - موج مرسل مو به مور -
 قم با دن الله چڙهي - نينهن تنهن نشان ڪيو -
 قم با ذلي شمس چڙهي - قول قائم ڪو پڻ ڪو -

(شعر سنڌي)

هي سر صدق يار تون توڙي سوين سر هجن -
 قدم مٿون قربان ڪوڙين قرباني ڪيان مٿون قدم ڦيرين -
 ” قائم ” منجهه قافن هوت حمايت آڻيو -

ڪرنا ڪيچن ڪامڻي ڪچائي ڪچنار

سمن نه سڻي هئي ڪا گلابي گفتار
ميٽي چوان مند ڪي هليو هاڙهي پار
پالڪ چوڪا سوڪا توڪا چنپيلي چانگار
قائم ٿي قرار - توسان دوست گڏيو دلچاء ٿي -

ڪافي

پنهل آيو اڱن جيڏيون - ڪڻڻ ڪي ڪوهه ڪاري پندس -

ڪري چرخي ڪي چيهڙيون - پڇي پينر تڪا تڙيون
ڏسان پنهنجو يار ڏهاڙيون - اديون آتڻ اجاري پندس -
نهن اڪرب سڄڻ نيڙي - اچي وينو وري ويڙهي
اديون داپر منهنجي ديري - سوين ٿورا سنڀالينديس -
ازل ڪون ٿي اڳي منهنجو - سڻائو پاڳ هو پندر
پنهل آيو پڪي پيئي - سمن سرتيون سينگار پندس -
قائم داپر لايو ديري - وساريو يار ڏس ويڙهو
منهنجو ٿيو يار سان ميڙو - ڏيهين ڪي آءُ ڏيڪاري پندس -

ڪافي

رمز لڳي جنهن ڪي رانڊول جي - سي ورهه نيا وهلور جي

حسن ڪيا حيران هزارين چشمن چڪنا چور ميان -
جوش جلايو جبل جنهن جي - موسلي ڪوه طور ميان
عشق عجب اسرار الاهي - سارو ذوق ظهور ميان
ونهن اڪرب ويجهو وارن کون - داپر ٺاهي دور ميان
ڪاڪل ڪلنگي زلفان زنگي - زوريءَ لڙن ضرور ميان
اپرو قاب قوسين اواندي - قائم ڪرن ڪلور ميان

ڪافي

موٽي اچڻ مينڌار ڪيون راڻا رهاڻيون
 مومل ٽڪيڏي مينڌار وڃي راتيو وهاڻيون
 تنهنجي چاهه چريون ڪيون جيڪي سوڍا سياڻيون
 ڳالهين تنهنجون ڳجهيون سڀ سڀني سمائون
 ڳالهيون تنهنجون سڀ سڀني سڀني سڀني
 راڻو آيو راج ۾ ٿيون سڀ سوڍا سڀني
 قائم آيو ڪارڻي لاهي ڪاڻو ڪهاڻيون

ڪافي

هر جاءِ هي جالو ياردا — هڏا يقين العاشقين
 حور و پري جن و بشر — ملڪ و فلڪ زير و زبر
 ديدار هيءَ دلدار دا — هڏا يقين العاشقين
 طالب آپ مطلوب هي — مشتاق خود محبوب هيءَ
 مڪرم آپ اسرار دا — هڏا يقين العاشقين
 قائم ڏيوار هيءَ — آپ مير و زير هيءَ
 سوڳند سڄي دالدار دا — هڏا يقين العاشقين

ڪافي

مارن سنڌي ملڪ تي ڪيا مينهن ماندا
 قسمت قيد الماءِ جا چڏ لاهي لوها
 چانور چسا چور مان پڻ ڪاڻ ڪاڻا
 موڪل ڏي ته مٿين ملان ڪري ويجهو وراڻا
 وسرن ڪين وجود مان اهي عمر اباڻا
 قائم مولا ميليا — مونڪي سانگي سڀاڻا

★★ کافي ★★

ديدان دلبر فوج دورانى مرگان تير ڪناري
ونگه وجهن اڙپنگه دليين کي ڏيڻ نسنگه دروار ڙي -

مارن ڪيئي مههين هزارين حملن سان هڪواري ڙي
ڪاڻن خون دليين جو ديدان ترس نه ڪن تڪراري ڙي -
سينم ستن سيف ايراني ابرو ڏئي اُلا ري ڙي
زلفان زنگي جنگي فرنگي جوشي حسن هزاري ڙي
لب مرجان يا لعل بدخشان عنڇم دهن گلزاري ڙي
ملڪ فلڪ جا ڪيا هن قابو زهري ظالم زاري ڙي

قائم سر قربان سچو تون جاني صدق سؤ واري ڙي
دلبر آيو ديري سان ڏي درڪاري ڙي -

★ ★ ★

کلام

تڙهينجي تاب حسن تحلات ڏسي صلوات چوان -

موسلي طور جلايو تجلي - رب ارڻي اثبات
ظهور ذات چوان -

خضر سڪندر مک موهن مٿن - آندو آب حيات
زلف ظلمات چوان -

ملڪ فلڪ سڀ ٿيا مستانا - عشق عجب آفات
برهه جي بات چوان -

قائم ڪر تون صبر سلط ڪون - محمن ملاقات

برهه پريات چوان -

★ ★ ★ ★

مناقبه در شان حضرت علي عليه السلام

شاه مردان شیر یزدان قوت پرور دگار
لا فتن الا علي لا سيف الا ذوالفقار

چو ثنا تعریف رب جي آه جو صاحب ستار
جنهن کيو پيدا محمد مصطفي مختيار کار
کئي ثنا جبرائيل حيدر مرتضی جي بار بار
شاه مردان شیر یزدان قوت پرور دگار.....
شاه مردان نام جنهنجو نازنين حيدر کار
جنهن جو حزب الله بابو بنده پرور بي شمار
منجه بهشتن تو کري رضوان گویا هيء ويچار
شاه مردان شیر یزدان.....

آل احمد تي چئي صلوات رب پرور دگار
کئي ثنا قرآن ۾ ياسين طه ۽ تبار
تا زمين آسمان کن هر دم هميشه هي پکار
شاه مردان شیر یزدان.....

تون علي گوهر در مکنون آبادار
خاص خوش خوشموء عالم ۾ کلي مشک تاتار
تا چون چيني فرنگي عرب عجمي آشکار
شاه مردان شیر یزدان.....

قيصر و جمشيد خاقان تنهنجي در تي خاکسار
تنهنجي درس لاء هزارين تا سکن عالم آزار
تا پنهان صلوات دم دم سيدا عالم هزار
شاه مردان شیر یزدان.....

تنهنجي حشمت ڏيکاري ڪان خارجي خر ٿيا خوار
 دائما ترسان و برزان سو ٺڌورا نابڪار
 جڏهن بدائين گفتار عالم ٿا ڪن ارڙهن هزار
 شاه مردان .....

سيد ثقلين ۾ آهه نعر و تنهنجو نامدار
 جانب منجهه ٻنهي جهانن مدد صاحب ذوالفقار
 ٿا ڪهن ماڻهو ملڪ جن ديو سارو سنسار
 شاه مردان .....

منجهه سخاوت ۽ شجاعت آهين شاطر شهسوار
 لک سپڙ لاکا ۽ حاتم ٿا پڻن تو پائدار
 ٿا پڙهن هي ورد سڀ عابد ٿو ابي گنهگار
 شاه مردان .....

تون اهو ساڳيو علي المرتضيٰ حيدر ڪرار
 الولد سر لا ابي - آهه قول احمد جو قرار
 توتي راضي آهه رسول الله ۽ پنجن ۽ صاحب ستار
 شاه مردان .....

من چڱو ڪو ڪو ائين ٿنائين حمد چون ڪرده چيار
 گفست چون صلو عليه و آله پروردگار
 هم و ظلائف بر زبانم نام تو اي نامدار
 شاه مردان .....

من سگ - دروازه تو قائم غلام داغدار
 ڪن عطا امداد خلعت دين دنيا پائدار
 ٿا ڪنم شڪران هم هرجائي هر دم بيشمار
 شاه مردان .....

دين ايمان ٿو گهران هادي هدايت مون ڏيار
 غير خطرن کان ڇڏائي ڪر اچي آزاد يار
 ٿئي منهنجي سڪرات سنهنجي ختم ڪلم جي قرار
 شاه مردان .....

(ڪا في ٻو لو)

ٻولا ذوق ڌاري - ٻولا ذوق ڌاري - ڪري غمگساري
 ڳل پاند ڳاري - سگها مل سهڻا - ٻولا ذوق ڌاري -
 ٻولا عيش برلب - هر روز هر شب - ملي يارڪبڪب
 سگها مل سهڻا ٻولا ذوق ڌاري .....
 ٻولا بين جينر - سونپهن رنگ ڪيسر - ڪيتا ٻره بيسر
 سگها مل سهڻا ٻولا ذوق ڌاري .....
 ٻولا نوڪ ماري - ماري تر تاري - جڳ جڳ جيارِي
 سگها مل سهڻا ٻولا ذوق ڌاري .....
 ٻولا هي حلالي - ڏيندا ڀرت پيالي - ٻره بي مثالي
 سگها مل سهڻا ٻولا ذوق ڌاري .....
 ٻولا ڏند ڏيند - ڪيتا ڀرت پيوند - لب لعل گلڦند
 سگها مل سهڻا ٻولا ذوق ڌاري .....
 ٻولا زلف خم خم - قسم ليل قسم - ڏيندا جام جم جم
 سگها مل سهڻا ٻولا ذوق ڌاري .....
 ٻولا باهه ڀڙڪي - جند جان ٿڙڪي - حسن فوج چڙهڪي
 سگها مل سهڻا ٻولا ذوق ڌاري .....
 ٻولا بي بهائي - جند جان فدائي - قسم خدائي
 سگها مل سهڻا ٻولا ذوق ڌاري .....
 ٻولا دوڙ دائم - نال قرب قائم - ڪري سير صائم
 سگها مل سهڻا ٻولا ذوق ڌاري .....

کافي

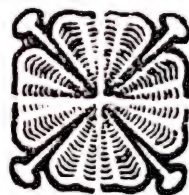
ويڪو هر جا دلبر يار آيا ڪري صورت دا سينگار آيا

ڪٿان هندو تي مومن هئي - ڪٿان ڪافر پاءِ زنار آيا
 ڪٿان ٻانڀڻ ملان قاضي هئي - ڪٿان رند الست اسرار آيا
 ڪٿان شيعه تي سني هئي - ڪر مذهبه دا تڪرار آيا
 ڪٿان حنبل شافعي مالڪ هئي - ڪٿان سولي ستر سردار آيا
 ڪٿان عيسيٰ موسيٰ ڀڳتي هئي - ڪٿان يوسف وچ بازار آيا
 ڪٿي مرسل ٿي معراج ڪري - ڪٿان دلدل دا هسوار آيا
 ڪٿي گورڪنات مڇيندا هئي - ڪٿان مست قلندر وار آيا
 ڪٿان آبي چاڪي هاري هئي - ڪٿان نوري ناري نار آيا
 ڪٿان نرمِل نازڪ شاه ٿيا - ڪٿان سچل يار شچار آيا
 ڪٿان بلا شاه عنايت هئي - ڪٿان شرف وچون تاتار آيا
 ڦا ٿم سر قربان فدا رکي - رمز عجب رفتار آيا
 سڀڪاڻي ما اعظم شادي - گويا ڪر گفتار آيا

شعر (پنجابي)

ميڪون مليا من وچ ماهي - ڪٿن ڪيڪر جاوان
 چرخا چار ٽڪر مٿين ڪيتا - ڪيويڻ پاندي هاوان
 رات ڏينهان هي تات ماهي دي - لنؤ لنؤ دي وچ لاوان
 ڪيڙا پيڙا مول نه پياوي - سٿو ڙي ميري ماوان
 ”قائم“ ڪم ماهي دا هويا - ڪنهن ڪون آڪ سٿاوان

★★ کافي ★★

چاهه چمن تي شاهه حسن ديان آون فوجان نوازديان
مئين گهولديان

گونا گون سطان گفتي خوب عجب خوش بولديان
مئين گهولديان

آون ڏاون پاون سهڻي چيرا کلنگيان چولديان
مئين گهولديان

تيا چانداڻ چمن بولان حسن لايان دم هولديان
مئين گهولديان

هر جاء هادي حيدر مليا ڳوٺ ڳلي جنهن ڳولديان
مئين گهولديان

اڱر اساڙي آيا سهڻا پوئي سڀ پوئديان
مئين گهولديان

قائم خاص علي دي در دي گوليان دي مئين گولديان
مئين گهولديان

★★★★

② کافي ②

ماهي ميڙي ويڙهي آيا ڪرڪي پرش گداڻي
قسم خداڻي

ڪن وچ ڪنڊل مک وچ ماري - بسمي بيڪ بنائي قسم خداڻي
ڪيڙي پيڙي سڀ گهول گهٽان - تينون چشمان چوٽ چلائي
مالڪ مالڪ دا ماهي هويا - پئي سڀ خلق هوائي
اڱر اساڙي سهڻا آيا - ڪرڪي پال پلائي
قائم چاڪ پوشاڪ ڏکيندا - هي رانجهو رمر رلائي

ڪا في

چنگ پيئي وڃ چولي - انحد بولي بولي
 صورت سڀ سلطاني سير ڪيو سڀڪاڻي جاڏي کاڏي جاني
 اکيان ڪوئي کولي
 دابر لايون ديدان عشق ڪرايون عيدان اصل هيم اميدان
 جان صدق گهولي گهولي
 ورهه وڇايو وارو منجهه اناالحق نعرو وحدت جو وسڪارو
 عشق عجائب ٿولي
 شاهه درازي دم دم حامي هادي هر دم ڀرينءَ رکيو ڀرتم
 آيو قائم کولي

ڪا في

خوني نيٺان دا هي نظارا - ڪن ملڪ دايڻ لت ڌاڙا
 تيزي ظالم زلفان رنگي - آهن درس دوراني جنگي
 چڙهه مارن فوج فرنگي - گهٽ پيچ ڪمند گل ڳارا
 تيزي نيٺان خوني خنجر - ڪر آون فوجان لشڪر
 ڪي مارن ڪهري ڪزبر - ڏي ابرو سيف الارا
 لب مرجان لعل بدخشان - ڇهه ڪنعان چاه زندان
 جيوين يوسف مصري زندان - واه ڏند سونهن سيمپارا
 ڪيئي دوڙ دلاور آون - ڪڙڪي مرد ميدان ملهاون
 ول پير پچون تي مول نه پاون - ڪڙا نينهن مريندا نعرا
 ڪر قائم سر قرباني - جند جان صدق مهماني
 مليا شاهه درازي جاني - ڏتي ساقي سرڪ سڪارا

ڪافي

ديدار بن درمل نهين - هاذا علاج العاشقين

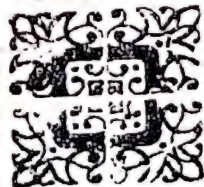
ڪوڙين طبيبان آوندي - تو بن نه مينون پاوندي
 دابر بيا حاله به بين - هذا علاج العاشقين -
 هر جاء هي جلوه يار دا - دارين وچ دادر دا
 فوق و تحت فلڪ و زمين - هذا علاج العاشقين -
 قائم سچي تيڙي ڪول وي - پانءِ والي پيچ پول وي
 ان الله يحب المحسنين - هذا علاج العاشقين -

ڪافي

پيچ زلفان دي ڀؤ ڳئي ڳل ول ڙي ميان
 ڀريم ڀيالا ڀيتم ڀل ڀل ڙي ميان

چت پت چشمان چت ڪن قنست قنست سينه ستن
 د مـ ز ر وحي دل مل ڙي ميان -
 دم دم دابر پالين - همدم دابر پالين - صنم سنڀالين
 عمر نه آوسي ول ول ڙي ميان -
 چاڪر چاڪر چاڪر اپنا - نوڪر نوڪر نوڪر سهڻا
 بر د ايشڪ بلڪل ڙي ميان -
 قائم دائم سرڪ صراحي - ساقي باقي اسم الهي
 صاحب ڪوثر دل دل ڙي ميان ..

سندم ڏاڏي رجب علي فقير ولد علي مراد فقير
 والد غلام حيدر فقير گودڙيءَ جو ڪجهه ڪلام هت
 آيو آهي جو حاضر آهي.
 وفا

ڪافي

جبل ڏس جتن جون ويون ڪاڏي ڪتارون
 جادوگر جت هئا، ويا اٿ به اڏاريون
 سورن سسئي جو نيو آ حسن هڪارون
 وري ايندم ولهو ٻڌي پاڪارون
 راضي ٿي رجب سان لهه سگهو سنڀارون
 سٺي ٿي هان سرهي، هوتن هونگارون

(شعر)

آڏايو ته اڃان هائي جي بيهان برهم بهير
 سرتيون ساھڙ ڄام لاءِ مونکي جاڳي سڪ سبيل
 رڻ ۾ رس رجب سان پارس منهنجا پير
 مديني جا مير ڪڇ ڪو داد دلگير جو

(۲)

الا آهي آڻ جن ڏني مون ڏينهن ٿيام
 آهون عاجز جون سٺي ڪر ڪا ور وراڻ
 اهي اچن اڱڻ تي، جن سان هئي روح رهاڻ
 ڪوهيارل جي ڪاڻ، ٿي رجب راهه نهاريان

(۳)

آيا ڪي ايندا، مون ڏي سنڀريا سڄڻ
 پڪي ٽنهن پاڇهه جي، اچي ڏکي ڪي ڏيندا
 اچڻ سان عجيب جي وهه سمپ ويندا
 هميشه هوندا، راضي شال رجب سان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اردو مناقبہ

در شان امیر المومنین حضرت علی علیه السلام

شاہ مردان سن میری فریاد یا مشکل کشا
تجھ سوا کرتا نہیں کوئی داد یا مشکل کشا
صدقہ حسنہ کن کر امداد یا مشکل کشا
دل میری کہ عشق سے آباد یا مشکل کشا
خانہ دشمن کن۔۔۔ و برباد یا مشکل کشا

تم شفیع ابوالبشر ہو ابوالحسن یا ہو تراب
نوح سے طوفان میں ہمراہ تم عالی جناب
نام لینا ہے تیرا دارین میں عین و ثواب
مدعی تیرا ہمیشہ خارچی خوار و خراب
ہل آنی یاسین ثنا ہے درتضلی مشکل کشا

ہو تمہیں استاد سے اول جناب جبرائیل
 دی بشارت نور سے ان کو بچالی اسرائیل
 مصر میں یوسف کو دی بادشاہی سے دلیل
 ہر نبی اور ہر ولی کا آپ ہو کامل کفیل
 کر گناہوں سے مجھ سے آزاد یا مشکل کشا

ہے یداللہ فوق ایدیوم ثنا ق۔ رآن م۔ م۔
انہ۔ طاہا۔ زم۔ مل تیرے عالیشان میں
سلمان کو تم نے چھڑایا دشت کے ایوان میں
شیر سے جس کو چھڑایا مدد کر میدان میں
دل چھڑا اندوہ سے کر شاد یا مشکل کشا

ہو تم ہی گوہر یگانہ جسکا ہے کعبہ صدف
 عمر انتر کو بدر بربر میں کیا تم نے تلف
 فتح خبیر و خندق لاسیف زن ہو صف بصف
 لا فتی لا علی لا شاہ تیرا ہے شرف
 دین ایمان کر مجھے امداد یا مشکل کشا
 حیدر کراں صدف یا امیر المومنین
 تو والہ اللہ اکبر یا امیر المومنین
 دین کا داور دلاور یا امیر المومنین
 ہو محمد کے بے رادار یا امیر المومنین
 اب مجھے کر عشق کا ارشاد یا مشکل کشا
 ذکر یا زبیر سے شامل تسم ہی
 طور پر موسیٰ کلیم اللہ سے شامل تم ہی
 صلیب پر عیسیٰ روح اللہ سے شامل تم ہی
 آگ کرستان خلیل اللہ سے شامل تم ہی
 مجھ کو رکھ داریں میں آباد یا مشکل کشا
 یا علی میرے لئے تیرا جام ہے ہر شفا
 یا علی تو ہے وصیٰ ہے مصطفیٰ
 یا علی صدقہء حسنینؑ کے معاف کر میری خطا
 قائم کا شب روز داد رس فریاد یا مشکل کشا
 شاہ مردان سن میری فریاد یا مشکل کشا

کا فی

منصوری مہتاب حال حلاج قبول محمد
 نیہن نوازش کری تو نامیون سونہن یر یو سر تاج
 اکیون جنہین جون روپ یریون آہن کیو عشق سندو معراج
 کوژین عاشق نیشتی بھچائی جڈہ کولی رخ جو نقاب
 صدقہ علی نوازش کر تون منجھ برہ بی حساب
 قائم دائر تخت تنہین کی عشق وارو انعام -

پل ناهون

Murshid

صحيح

غلط

ست نمبر

صحيحو

نمبر

حب تنهن حب المتين حامي حشر حاضر غل	۱۱ کان بعد ۱۱	۳
شهههشاهه کيو تنهنجو قادر	لائق لائقي کان بعد ۱۱	۱۳
بشي غلط آهن جيڪي صحيح	۱۰ کلام نمبر ۱۰	۱۵
دستياب نهي نه سگهيا.	۱۹ شعر کرنا کيچين	۱۹

سنڀاليان سڏ ڪيان، ڪيا اٿم سڏن سڏي
سڏن بنان ساڳيهم تي، ڪنهي هان ڏک ڏچي
من آزارئون آزاد ڪري، ٿو عربي ڄام اچي
ساجن ٿو سرچي، سڏي "رجب" ساڌ ۾

سنڌ سجاڳ پرنتنگ پريس

☆ هر قسم جي رنگين سنڌي اردو ۽ انگريزي ڇپائي جو مرڪز ☆

☆ نون فائر برگيد پراڻي ميونسپالٽي جيڪب آباد ☆

سنڌ

